

BULLETIN

Europese provincie van de Kruisheren

Nummer 9, november 2017

Van de Redactie

In de laatste dagen van november komen we aan het eind van het kerkelijk jaar. In de lezingen van het Matteüsevangelie horen we vaak over de oproep van Jezus om waakzaam te zijn, niet in te slapen, maar met zorg en aandacht onze taak te vervullen. Zoals in Mt 25 staat, dat de bruidsmisjes allen indommelden en sliepen, maar op een gegeven moment de roep klinkt: *Daar is Bruidegom; trek Hem tegemoet*. Voor ons, christenen, is de bruidegom niemand anders dan Jezus, met wie wij verbonden zijn in liefde. Als Hij vervolgens in zijn heerlijkheid gekomen is, worden allen vóór Hem geleid – als schapen en bokken – en moeten zij verantwoordelijkheid afleggen over hun gedrag. Dan zal beoordeeld worden wat zij gedaan hebben voor één van de geringsten van zijn broeders. Pas door deze beoordeling heen – die ons kan raken tot in het diepst van onze ziel – komt de tijd van de Advent, waarin we mogen hopen en verlangen naar een nieuw perspectief.

Wat mijzelf betreft: op maandag 2 oktober j.l. was ik in Maaseik aanwezig bij de bijeenkomst van de zogenaamde 'filii provincialis'. Dit zijn kruisheren, die wel behoren bij de Europese Provincie, maar zelfstandig wonen. Op het provinciaal kapittel van 2016 was besloten, dat deze mensen jaarlijks twee keer zouden worden uitgenodigd voor een bijeenkomst, om enerzijds zo hun verbondenheid met de Orde te tekenen en ander-

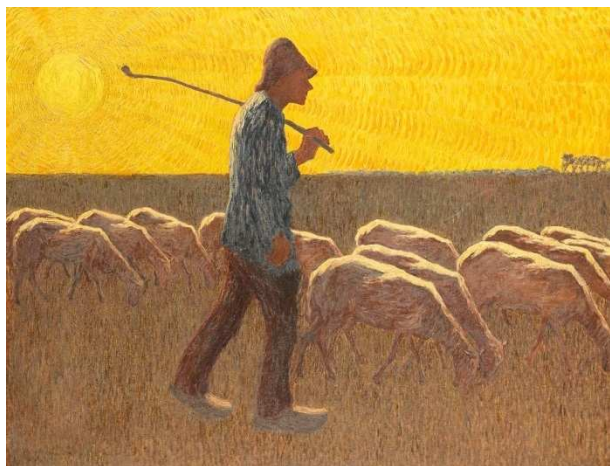
zijds informatie te kunnen ontvangen van het bestuur. In april van dit jaar hadden we al een brief ontvangen van de provinciaal met de vraag om concreet aan te geven hoe wij onze verbondenheid met de Orde – naast deze jaarlijkse bijeenkomsten – verder zouden willen invullen. Op die brief heb ik toen aangegeven, dat ik wel wilde mee werken aan de redactie van Bulletin. Dat aanbod werd op die maandag met instemming ontvangen. Zo ben ik dus door een beoordeling heen gegaan en wordt dit mijn eerste bijdrage.

Vanuit de Orde gezien ben ik één van degenen die zelfstandig wonen, maar in feite leef ik met velen, in gemeenschap De Hooge Berkt. Mijn functie binnen die gemeenschap is vooral als pastor en heb ik in de laatste twee jaar de zorg op me genomen om leden en vrienden te bezoeken, die oud of ziek zijn. In de ontmoeting met hen sta je soms voor existentiële vragen: wat te doen, als je binnenkort een ingrijpende operatie moet ondergaan? Wat te doen bij een verhuizing naar een verpleeghuis? Of wat als de behandelende arts aangeeft, dat hij je niet meer kan helpen? Vragen die ons allen kunnen overkomen, in zo'n zelfde situatie. Wat kan ons dan helpen om staande te blijven in ons geloof? Ook in het geval dat we door God beoordeeld zullen worden? Wellicht de tekst van psalm 23.

Koos van Etten osc

OVERWEGING

*De Levende is voor mij een herder,
niets kom ik tekort.
In het groene gras laat hij me liggen,
aan het water laat hij mij tot rust komen.
Levenskracht krijg ik weer,
hij zet me op het goede spoor,
hij maakt zijn naam voortdurend waar.
Moet ik door het duistere dal van de dood,
ik ben niet bang dat mij iets gebeurt,
want jij bent bij me,
je staf en je steun staan me bij.*

(Psalm 23, 1-4, vertaling Gerard Swüste)

Nieuws uit Sint Agatha

door Joe Op de Kamp, o.s.c.

In Sint Agatha beëindigde de firma van de Ven op 18–19 oktober eindelijk de restauratiewerken aan de kloosterkerk. Het hele kerkgebouw en de pandhof van het klooster vrij van steigers, in de huiskapel (beter bekend als 'biechtkapel') niet langer wijdingsvolle schemering, maar weer volop daglicht. Ik geef toe dat het afschermen van de glas-in-loodramen ons deze zomer het blaken van de middagzon heeft bespaard. Het voorplein helemaal ontruimd. In het begin van deze maand heeft de oplevering plaats gehad.

Op 24 oktober verscheen in de streekkranten het bericht dat de heer Harm Douma, rustend archivaris van het Land van Cuik, op 21 oktober overleden is. Behalve dat de heer Douma over een periode van jaren nagenoeg blind werd, kampte hij al lang met ziekte. Hij verbleef sinds het begin van dit jaar in het verzorgingshuis 'Op 't Hoogveld' van zijn woonplaats Sint Anthonis. Bij de viering van het feit dat het klooster 'Sint Aegten' sinds zes eeuwen bestond, bezorgde hij de volledige inventaris van het Oud Archief van het klooster, dat de jaren

1371–1887 bestrijkt. Hij is een hele tijd lid geweest van de redactieraad van het geschiedkundig tijdschrift 'Clairlieu'. Naar ik ooit van hem zelf hoorde, was hij één van degenen die de jubileumviering van september 1971 op touw zetten. Jaren is hij aan het werk geweest in het archief en de bibliotheek van het klooster. Zijn echtgenote zei me bij mijn condoleancebezoek dat de toenmalige commune hem als "kind aan huis" heeft opgenomen. In de middagen van vrijdag 27 oktober hebben te Sint Anthonis de uitvaartdienst en bijzetting plaats gehad. Persoonlijk bewaar ik aangename herinneringen aan mijn contacten met het echtpaar Douma.

In het raam van een markt ten voordele van de missie hebben confrater Edgard Claes, Olivier Mbusa Machozi en F.X. Herry Sailan op zondag 12 november een ontiegelijke vracht meubels, beeldjes, snuisterijen en allerlei andere voorwerpen uit Sint Agatha aan de man gebracht in het parochiecentrum van Achel Dorp. Weken van versjouden, inventariseren en fotograferen zijn daaraan voorafgegaan. Met de op-

brengst zijn de drie best tevreden, lieten ze horen.

Terwijl ik deze regels tik, tracht Mbusa Machozi Olivier nogmaals het Nederlandse

CBR ('Centrum voor Bewijs van Rijvaardigheid') het bewijs te leveren dat hij inderdaad een personenwagen besturen kan. Ik hoop dat het eindelijk lukt!

Nieuws uit Uden

door Bert van de Ven, osc.

"Mijn berichtgeving voor Bulletin kan deze keer kort zijn; ik blij en jullie waarschijnlijk ook!" Zo wilde ik mijn bijdrage deze keer beginnen. Maar de tijd staat niet stil, ook hier in Uden niet; er valt dus toch weer het een en ander te vermelden. Zo behoren enkelen van ons hier sinds kort tot de categorie van 'recent gevallen paters'. Daarbij spant onze cfr. Frans Dortmans wel de kroon. Zondag, 12 november jl. is Frans namelijk met zijn fiets ten val gekomen en heeft daarbij zijn rechter-elleboog gebroken.

Pech voor cfr. Frans Dortmans

Deze zit nu zeker voor 'n week of drie in het gips. Daarmee is Frans nu – och arm och arm – letterlijk behoorlijk 'onthand' en 'gehandicapt' en heeft hij onder andere pijnstillers nodig en is hij aangewezen op hulp van de thuishulp van Brabant Zorg en

van onze eigen mantelzorgers. Dit was de tweede val van Frans in korte tijd; amper 3 weken eerder, op dinsdag 24 oktober was hij ook al gevallen met zijn fiets. Had toen niets gebroken, maar wel lelijke interne kneuzingen in zijn onderlijf, heel pijnlijk vooral ook rond zijn heupen. Daarvan heeft hij meer last dan van die gebroken elleboog en zoiets schijnt minstens zes weken te kunnen duren! Dus, Frans, veel sterkte gewenst en het nodige geduld. En hopelijk niet nog meer gelijkenis met de bekende Kruisweg, door nog een derde val.

Ook Ton Lafeber is de laatste weken 'n paar keer gevallen, 's nachts bij zijn bed. Dat wordt gauw opgemerkt door middel van de constante elektronische bewakingsapparatuur, maar ondertussen is het toch maar weer gebeurd en zal Ton er ook wel wat hinder van hebben. Toch wordt hij meestal voor ons koffie-uurtje om 10.00 uur 's morgens hier in de grote ontmoetingsruimte van huize Sint Jan erbij gehaald door een van onze mantelzorgers, precies zoals tot in juni van dit jaar onze onvergetelijke cfr. Herman (Manus) Hubers. Ook al heeft Ton natuurlijk een heel ander karakter dan Manus had, toch doet zijn gedrag, zijn manier van reageren op bepaalde situaties ons spontaan aan Manus denken, zoals bijvoorbeeld ten aanzien van de koekjes-trommel. Genoeg nu over deze 'koffieklets' ... belangrijker is te vermelden dat nu voor Ton nog verdere veiligheidsmaatregelen worden getroffen. Zo krijgt Ton nu een gro-

te tent om zijn bed heen, zodat hij vanzelf niet zomaar aan de wandel gaat. Misschien voelt hij zich daar ook goed in thuis. Ik herinner me dat Ton indertijd als vrij jong priester nog in Rotterdam en omgeving onder andere ook aalmoezenier is geweest bij de zeeverkennergroep, Stella Maris geheten; aan wal hadden zij ook zoiets als een klein tentenkamp. Misschien roept het bij hem wel de aangename herinnering op aan die mooie jaren van weleer. Hoe dan ook, al met al is Ton een heel gemakkelijke bewoner van die gesloten afdeling; klaagt zelden of nooit en ervaart het kennelijk niet als een gemis dat hij nu maar heel weinig bezoek van buiten ontvangt. Veel ontgaat hem en een zinnig gesprek is niet meer mogelijk, momenteel.

Dan zijn oud-studiegenoot, Jan van Doren. Die leest echt nog wel in een paar boeken en soms ook bepaalde krantenartikelen; met wisselend succes; soms geeft hij uiting aan zijn frustratie met de klacht dat hij niet kan pakken wat er geschreven staat en wat er bedoeld wordt. Maar op andere, gezegende momenten raakt een mooie rijke tekst hem echt wel en stemt het hem blij en dankbaar. Ook dat gevoel spreekt hij dan uit; fijn voor hem én voor de luisteraar als stille getuige van dat moment. Maar ook Jan is begin vorige week ten val gekomen, wel op zijn eigen kamer, gelukkig niet ergens midden op straat. Wel was het een gevolg van een te lange wandeling. Doodmoe thuis gekomen ging hij meteen languit rust nemen in zijn comfortabele ligstoel. Toen hij daaruit wilde opstaan, moet het fout gegaan zijn. Kennelijk heeft hij zich staande willen houden aan zijn bureaustoel recht vóór hem, maar is toen door zijn knieën gezakt en heeft bij het terugvallen die stoel over zijn benedenbenen meegekregen. Daar lag hij dan op de vloer tegen

zijn ligstoel aan, alsof hij ervan afgegleden was. Jan had helaas zijn rode alarmknop niet bij zich om zijn pols of op zijn borst, zodat hij wel al enige tijd daar zo gelegen zal hebben voordat ik bij hem kwam om hem uit te nodigen voor de avondboterham in onze huiskamer. Blijkbaar heeft Jan bij die val geen duidelijk aanwijsbaar letsel opgelopen, maar vertoonde wel 'n paar dagen minder neiging om ver te gaan wandelen. Maar nu lijkt hij zagezegd weer gewoon de oude. Soms klaagt hij nu wel wat van de kou en moet hij dus wat warmer aangekleed worden.

Nu nog wat andere info op volgorde van datum:

Br. Anicetus knipt goedgezind voort.

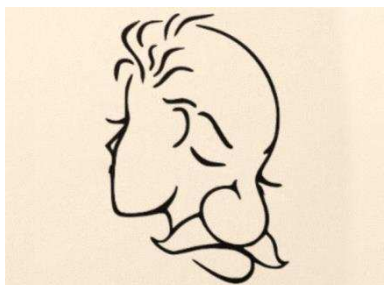
Op 19 oktober haalde onze medebroeder Anicetus mij cijfermatig in wat aantal levensjaren betreft; hij werd 80! Heeft dat vooral gevierd met zijn familie en wat vrienden en kennissen. Hij is nog vrij gezond en (ver)maakt zich nog heel verdienstelijk op verschillend terrein, onder andere als kapper van hout (in St. Agatha) en hoofdhaar (op zijn appartement hier in de Kruisherengard) en natuurlijk ook als bij-spring-mantelzorger, vooral voor onze nestor cfr. Louis Sips.

Op 22 oktober ontglipte ik weer aan die 80 van hem en werd ik 81; op de dag zelf heb ik dat 'kort maar krachtig' enkele uurtjes gevierd samen met mijn broers en zussen en aangetrouwden bij mijn jongste zus en haar man hier in Uden. Daags erna

hebben we dat als kruisbroeders op de gebruikelijke manier gevierd hier in huize Sint Jan om 10.00 uur met koffie/thee en gebak.

Mijn gezondheid is niet zo slecht maar laat toch wat te wensen over. Heb met mijn huisarts mijn evenwichtsprobleem besproken; hem gevraagd: "Zou het niet goed zijn een kno-specialist daarover eens te raadplegen?" Zijn reactie daarop was voor mij wat verrassend: "Dat levert waarschijnlijk toch niet nieuws op; meer aangewezen voor jou lijkt me een geriater; die kijkt breder, minder toegespitst op alleen je oren". Ik moest wel even wennen aan het idee, een geriater voor mij, maar ik realiseer me nu: zo'n 'oude-mensenspecialist' houdt zich onder andere ook bezig met de mobiliteit, het zich bewegen van mensen en hun problemen daarmee. Ik ben benieuwd wat zo'n consultatie bij hem of haar mij gaat opleveren, en ook hoe ik dat bezoek aan een geriater zal ervaren.

Eerst dacht ik ook: daar kan ik wel alleen naar toe; geen begeleiding nodig. Maar bij nader inzien denk ik nu: laat ik onze mantelzorger Martha toch maar vragen, met me mee te gaan; met z'n tweeën hoor en zie je meer dan alleen. Dan kunnen we achteraf ook daar samen nog eens op terugkomen. Dus toch maar niet **alleen** daar naartoe.

Op 26 oktober hadden we ons maandelijks conventsgesprek. Anders dan op de uitnodiging stond aangekondigd was het thema van deze bijeenkomst de financiën van het convent van Uden. De reden was,

dat Roger Janssen en René Hermanussen deze keer aanwezig konden zijn. De hoofdschotel was het overzicht van de financiën van het convent van Uden aan de hand van een tabel die door René Hermanussen samengesteld was en nu van een korte uitleg werd voorzien. Vanuit de aanwezigen konden er informatieve en kritische vragen gesteld worden die dan werden toegelicht en/of bediscussieerd. We waren met 8 aanwezigen op een totaal van 12 leden van ons convent hier in Uden. Vier van de 'twaalf' waren dus om uiteenlopende redenen verhinderd, maar positief gesteld: twee derde van onze gemeenschap was wel aanwezig.

De helft daarvan kon, volgens mij, het gesprek/discussie en de toelichtingen daaromtrent (redelijk) goed volgen, maar, negatief gesteld: één derde van het geheel van twaalf dus niet of nauwelijks of helemaal niet. Tot deze laatste(n) reken ik mezelf. Toen voorzitter Rein tegen het einde van deze bespreking mij vroeg om een opmerking of vraag (vragen) over deze zaak, heb ik ongeveer als volgt geantwoord: "Ik kan het geheel niet volgen, ben dus niet in staat een zinnige, laat staan een intelligente vraag in deze te stellen".

Inderdaad, ik heb geen verstand van boekhouden; nooit opleiding daarin gehad, ook nooit interesse daarvoor gehad. Ben altijd blij geweest, dat die bezigheid en zorg me bespaard is gebleven. Wel heb ik in meerdere situaties in mijn levensloop een bescheiden bijdrage mogen (moeten) leveren met betrekking tot financiële administratie, namelijk door het dagelijks stipt bijhouden van inkomsten en uitgaven in het kasboek van een kleine gemeenschap of groep. Ik vermeld gauw even 3 van die situaties. 1) In Amsterdam-Geuzenveld, bij het project 'De Brug'; 2) in Utrecht, bij het

landelijk secretariaat van het Filippijnen Comité Nederland; 3) in Denderleeuw, Vlaanderen, bij het project 'Kruispunt Denderleeuw'. Steeds mocht ik dan op het einde van elke maand mijn financiële notities van die maand overdragen aan een penningmeester/boekhouder en het daarmee aan de slag gaan aan hem of haar overlaten. Verder dan dit heeft mijn financieel administratieve bijdrage nooit gereikt en daar was ik blij om.

Hiermee heb ik, veronderstel ik, weer meer dan genoeg vermeld over diverse medebroeders van hier in Uden, en ook over ons als kruisherengemeenschap en over mezelf. Dus graag tot de volgende keer; het laatste nummer dan van dit jaar, 2017. Dus nu van harte een goede, gezegende Adventstijd gewenst en een mooie, spiritueel rijke decembermaand!

Nieuws uit Hannut

door Pol Gorissen, o.s.c.

In oktober hadden we enkele dagen bezoek van een Rwandese priester. Ginds in Rwanda werkt hij in een parochie, maar ook voor een weeshuis. Via vrienden in Brussel zocht hij vooral financiële hulp voor dit weeshuis.

Traditiegetrouw was bij Allerheiligen de collectie in de zeven dorpen waar ik help als weekend-kapelaan, voor het werk "Les Amis de Bondo-Mulo". Met deze actie steunen wij de projecten van onze confraters in Kongo. Die actie werd begonnen door confrater Joseph Hamande, die zelf een korte periode (in 1985) in Bondo verbleef en later driemaal naar de Kivu-streek ging voor een aantal maanden. Als oud-leraar van ons college en sterk betrokken bij het ziekentriduüm in Banneux, had hij een enorme kennissenkring. Het tijdschrift van de actie "Les Amis de Bondo-Mulo" ging dan ook naar 500 adressen. Père Joseph werkte in het weekend in dezelfde parochies waar ik nu werk. Hij stierf op vier november 2003, pas 72 jaar oud. Met een groepje zetten we zijn werk verder, en ook het tijdschrift verschijnt vier maal per jaar. Ieder jaar kunnen we toch 5.000 à 6.000 euro besteden aan projecten in Kongo.

Op 1 november vertrok Patrick, samen met een neefje en een nichtje, naar Rome,

waar zij logeerden bij de Kruisheren. Als bisschoppelijk vicaris voor de kloosterlingen in het bisdom Luik, profiteerde Patrick om enkele zaken te regelen bij bepaalde instellingen ginds in verband met enkele kloostergemeenschappen hier in het bisdom Luik, onder andere het vertrek van de Karmelietessen uit Cornillon in Luik. Hun aanwezigheid en werk (onder andere hosties bakken) werd overgenomen door een groepje Burundese Clarissen die in Avernas-Le-Bauduin woonden, een paar kilometer buiten Hannut.

Iedere woensdag in donderdag komt in onze kapel hier een gebedsgroep genaamd 'Eau Vive' samen voor gebed en aanbidding. Op donderdag 9 november hadden zij een geleide aanbidding voorzien van 20 tot 21.15 uur. Dit was goed bekend gemaakt in de omliggende parochies, en er waren dan ook een 40-tal deelnemers.

Nu de winter nadert heeft broeder Gerard regelmatig wat meer werk met de verwarming, vooral in de scholen. Sommige installaties zijn al wat ouder, en dan wordt het moeilijk om nog de nodige wisselstukken te vinden. Hier in ons klooster (dat wij kochten van de Clarissen in 2002) werd de verwarming volledig vernieuwd, en daar zijn gelukkig dus niet vlug problemen mee.

Als voorbereiding op de Adventsactie 'Welzijnszorg' was er op de avond van 13 november een informatieavond over die projecten, hier in ons klooster. Met een korte film over projecten in Luik, werd vooral het belang van de inzet van vrijwilligers beklemtoond. Enkele mensen die sterk geëngageerd zijn in zulke projecten hier in Hannut, gaven ook uitleg over hun werk. Op dat gebied bestaat er in Hannut een

ganse waaier van acties en projecten, en die functioneren goed.

Omdat pater Paul Delbrassine, die op 10 oktober overleed, veel jaren in de parochies van Runkst-Hasselt gewerkt had, wordt in die drie parochies van Runkst een herdenkingsmis gevierd, en kunnen de aanwezigen ook een gedachtenisprentje van pater Paul ontvangen. Op zaterdag 25 november zal ik voorgaan in de Eucharistie in ons parochie H.Kruis.

Neues aus der Beyenburger Gemeinschaft

von Chris Aarts osc

Die alte Geschichte:

Ein Vorraum des Himmels..... Selten hat mich die Besichtigung einer Kirche in jeder Hinsicht so nachhaltig beeindruckt, wie die ehemalige Kreuzherrenkirche (1443) in der Düsseldorfer Altstadt.

Die Kirche war jahrelang wegen Baumängeln gesperrt. Sie wurde intensiv renoviert und als Schulkirche und Aula für das St. Ursula-Gymnasium neu eingerichtet. Ursprünglich bildete die Kirche den südlichen Abschluss der vierflügeligen Klosteranlage des Kreuzherrenklosters. Damals lag das Kloster am Stadtrand des „Dorfes an der Düssel“, heute liegt es mitten in der Altstadt.

Das Gewölbe

Nun ergab sich die Gelegenheit, mit einem mir bekannten Lehrer des Berufskollegs, die Kirche nach der Einweihung durch den Kölner Weihbischof Dr. Dominik Schwader-

lapp am 22. September d.J. als Schulkirche des Gymnasiums und des St. Ursula Berufskollegs in aller Ruhe, zusammen mit Bruder Dirk, zu besichtigen.

Die Kreuzherrenkirche ist eine zweischiffige, fünfjochige spätgotische Backsteinhallenkirche mit hohen Giebelabschlüssen im Westen. Neben der Karmeliterkirche in Boppard und der Wallfahrtskirche zu Bornhofen ist sie eine der drei zweischiffigen gotischen Hallenkirchen in Deutschland. Der Kirchenraum wird durch fünf achteckige Pfeiler in zwei durch Gurtbögen getrennte Schiffe geteilt.

Lichterfüllt strahlt der Raum eine klare, mystische, zum Himmel strebende Sphäre aus.

Die schlanken, spätgotischen einfachen Säulen ziehen den Blick sofort nach oben, wo die filigran bemalte Decke den Himmel vermuten lässt. Der Gewölbeschluss-Stein mit dem ältesten Düsseldorfer Stadtwappen (dem gestürzten Anker) um 1445 ziert die Decke. Die feingegliederten bleiverglaste Fenster lassen ein angenehmes, warmes Licht in den Kirchenraum fallen. Schon im Gründungsjahr des Klosters 1443 wurde mit dem Bau der Kirche begonnen. Herzog Gerhard I. übertrug die schon vorhandene

Marienwallfahrtskapelle mit einem Hospital den Kreuzherren. In den Jahren 1661 bis 1665 wurde die Kirche in großem Umfang umgebaut und die Marienkapelle, welche sich fest an die Kirche anlehnte, entfernt.

Als die Franzosen 1795 den Rhein überschritten, belegten sie das Kloster mit hohen Zwangssteuern. Das große Klostervermögen war wohl der Anlass, dass es als erstes in Düsseldorf der Säkularisation zum Opfer fiel.

Die neue Geschichte:

Nach der Säkularisation im Jahre 1802 wurde die Kirche samt Kloster profaniert. Der Kirchenbau, welcher für weltliche Dinge benutzt wurde, sollte abgerissen werden. Ein weitsichtiger Bürger Düsseldorfs, Baurat von Vagedes, hat den Abriss, Gott sei Dank, verhindert. Bis 1918 blieb die Kirche Militärdepot. Zeitweise wurde sie aber auch als Pferdestall, Tabakslager und Steueramt benutzt.

Am 2. Juli 1958 ging die im 2. Weltkrieg stark zerstörte Kreuzherrenkirche in den Besitz des Kölner Erzbistums über. Vertraglich wurde festgelegt, dass die Kirche innerhalb von zehn Jahren nach denkmalpflegerischen Grundsätzen wiederherzustellen sei. Bei den Restaurierungsarbeiten in den folgenden Jahren wurden zum Teil gut erhaltene Gewölbemalereien (15. Jhrd.) freige-

legt. In den Schlusssteinen schließlich konnten die Wappen der Stifter, Herzog Gerhard von Jülich und seine Gemahlin Sophie von Sachsen-Lauenburg, freigelegt werden.

Die liebevoll wiederhergestellte Halle mit ihrer schlichten kostbaren Ausstattung ist ein Geschenk.

Cfrs. Chris Aarts und Dirk Wasserfuhr

1990 wurden die letzten Arbeiten vollendet. Altar, Sakramentshaus und Ambo, gestaltet von dem Künstler Paul Nagel, wurden eingebaut. Haupteingangs- und Nebeneingangstüren wie Sakristeitüren, ebenfalls von Paul Nagel gestaltet, vollendeten schließlich die Renovierung.

Düsseldorf kann stolz darauf sein, eine solche Kirche in ihrer Stadt zu besitzen.

Leider ist die Kirche nur für die Schulgottesdienste geöffnet und ansonsten nicht zugänglich.

Bezoek aan Congo in september 2017

door Mbusa Machozi Olivier, o.s.c.

Van 14 tot 26 september waren prior provinciaal Peter Snijkers, de vice provinciaal Roger Janssen en ikzelf in Congo om deel te nemen aan het 4^e proprovinciaal kapittel. Tijdens ons bezoek hebben wij tevens de gelegenheid gehad om ons op de hoogte te stellen van de realisatie

van enkele projecten die ondersteund zijn door Europese weldoeners. Dat betrof met name de projecten van onze middelbare school 'Lusuli' in Butembo en van de jongerenvereniging voor plattelandsontwikkeling in Mulo (de 'Association des Jeunes pour le développement à Mulo', AJEMUD). Voor de

missieprocuur waren het twee heel interessante bezoeken.

Eerst de middelbare school Lusuli. Deze school heeft dit jaar een flinke gift van 2.320,62 euro mogen ontvangen, die tijdens de vastenactie bijeengebracht werd door de vaste bezoekers van de Kruisherenkapel in Uden.

Het dak ontbrak nog...

Met deze schenking kon de bouw van een dak en van een klaslokaal voltooid worden. Tijdens ons bezoek hadden we een ontmoeting met het oudercomité. De ouders bedanken alle weldoeners van ganser harte voor hun gulle bijdragen, die samen met de lokale inspanningen zorgen voor de scholing van deze Congolese kinderen.

Omdat de school steeds meer leerlingen aantrekt, vroegen de ouders tijdens het bezoek ook of nog verdere hulp mogelijk kan zijn. Van 721 leerlingen in 2016 groeide de school al naar 750 leerlingen in 2017. Vanwege de verwachte verdere groei van de school zouden de ouders het schoolter-

rein willen uitbreiden om geleidelijk lokalen bij te kunnen bouwen. Op deze middelbare school behaalt jaarlijks 95% van de eind-examenleerlingen het staatsdiploma. Dat is dus een heel goed resultaat, van de leerlingen en ook van de school. Wanneer u de ouders wilt helpen bij hun plannen, vindt u onderstaand de benodigde gegevens.

Met het dak erop en de muren afgewerkt.

De volgende keer vertel ik graag meer over het bezoek aan AJEMUD.

Wanneer u een project van de kruisheren in Congo of in Indonesië wilt ondersteunen, kunt u uw bijdrage overmaken naar: rekeningnummer BE13 4529 0169 5139 of NL35 RABO 0110 5028 92, te name van Missieprocuur Kruisheren, Kloosterlaan 26, NL-5435 XD Sint Agatha. Voor vragen of informatie, kunt u telefonisch contact opnemen met +31 485 312 889.

De geschiedenis van de Kruisheren in Congo

door Roger Janssen, o.s.c.

In 2020 is de Orde van het H. Kruis een eeuw pastoraal actief in Congo. In die honderd jaar evolueerde de bedrijvigheid van de kruisheren van missionering gericht op evangelisatie naar missionering gericht op ontwikkelingshulp en nog later naar

ontwikkelingswerk gericht op *selfsupporting*.

De verkondiging van het Rijk Gods en de band tussen kerk, school en hospitaal stond eerst borg voor een gegarandeerde hulp in het gebied dat later bisdom Bongo

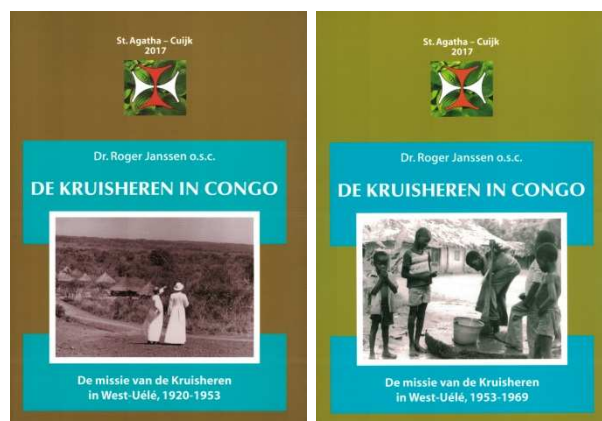
werd. De Congolese onafhankelijkheid en de roerige jaren zestig brachten de kruisheren en hun missie echter zware klappen toe.

In de jaren zeventig, toen de Afrikaanse kerk in opbouw was, hielp een kleiner aantal kruisheren-missionarissen, geassisteerd door ontwikkelingshulp(st)ers, de Congolese clerus om de inheemse bevolking te evangeliseren en vooral sociaal, cultureel en economisch te emanciperen. De tegenwerking van de inlandse diocesane clerus en het gebrek aan roepingen deed de Orde van het H. Kruis in de jaren tachtig speuren naar een bisdom met mogelijkheden tot inlandse roepingen voor het kloosterleven. Het afscheid van het bisdom Bondo in 1993 deed pijn, maar was noodzakelijk omdat de kruisheren er alleen een verleden hadden. De inplanting in het bisdom Butembo-Beni (en in de hoofdstad Kinshasa) werd een gelukkige keuze, precies omwille van een veelbelovende toekomst. En inderdaad, na dertig jaar kan de Orde van het H. Kruis er terugblikken op een groot aantal roepingen voor het kloosterleven en een

uitgebreid domein van godsdienstige en socio-culturele activiteiten.

De honderdjarige geschiedenis van de Kruisheren in Congo werd beschreven in vier volumineuze en rijk geïllustreerde boeken, waarvan de eerste twee nu verschenen zijn. Het eerste behandelt de periode 1920-1953 en kost 30 €, het tweede behandelt het tijdvak 1953-1969 en kost 40 €. Beide boeken kunnen besteld worden via de administratie van Clairlieu en worden na de storting van het verschuldigde bedrag verzonden. Voor verzending wordt een extra kost van 5€ per boek aangerekend.

Bestelgegevens

» **Deel 1: De Kruisheren in Congo, 1920-1953** (auteur: Dr. R. Janssen; 291 p.). Prijs: 30 € + 5 € verzendingskosten;

» **Deel 2: De Kruisheren in Congo 1953-1969** (auteur: Dr. R. Janssen; 404 p.). Prijs: 40 € + 5 € verzendingskosten.

U kunt één boek of beide boeken bestellen door storting van het verschuldigde bedrag op IBAN: BE49 0000 1226 7971 t.n.v. Clairlieu; Pelsersstraat 33; B-3680 Maaseik (Giro 000-0122679-71 ; Bic: BPOTBEB1)

Een nieuwe dag: "Werelddag voor de Armen"

door Tiago van Winden osc, vanuit Belo Horizonte MG Brasil

Werelddag voor de Armen. Onze Paus Franciscus maakt weer een keer geschiedenis. Hij schrijft een brief gericht aan alle ge-

lovigen, en alle mensen van goede wil, om een nieuwe werelddag toe te voegen bij de verschillende andere dagen die zijn voor-

gangers-pausen al hadden ingesteld. Het motief is: onze wereld met zijn problemen om een nieuwe richting in te slaan, een richting die "Blijde Boodschap" wil zijn voor allen. Hij eindigt met te zeggen: "De armen zijn geen probleem; ze zijn een reden om de essentie van het Evangelie welkom te heten en te beleven." Het gaat om ontmoeting met armen, om met hen te delen, het begin van een nieuwe levensstijl; het einde van "wegwerpstijl" en onverschilligheid. Niet voor één keer, op een bepaalde dag of tijd, maar om een nieuwe levensstijl.

"Wie zijn die armen?" Je komt ze iedere dag tegen, ze hebben een concreet gezicht. "Concrete gezichten" hebben in Latijns-Amerika een lange voorgeschiedenis. Ze werden voor het eerst beschreven in de derde bijeenkomst van de CELAM (Conselho Episcopal da America Latina, de Latijns-Amerikaanse bisschoppenconferentie) gesticht in Rio de Janeiro 1955, de tweede in

Medellin in 1968, de derde in Puebla (México) in 1979. Daar wordt onder andere gewezen op het gezicht van indianen en afstammelingen van negerslaven; ze leven afgesloten en in onmenselijke toestanden; ze kunnen beschouwd worden als de armsten onder de armen.

Bisschop Kräutler tussen zijn mensen

Bisschop Erwin Kräutler, emeritus van Altamira in de staat Pará, wijst op de oorspronkelijke bevolking van zijn bisdom, en klaagt over de behandeling van zijn indianenvolken bij de aanleg van de berucht-bekende stuwdam van Belo Monte. Hij schreef een voorwoord voor het boek "Povos da Floresta" (Volken van het Woud) en zegt: luisteren veronderstelt "presença, proximidade e intimidade" (aanwezigheid, nabij-zijn en vriendschap). Hierbij gaan enkele foto's. Onze bijdrage bedoelt deze keer te zijn een open venster op onze planeet en zijn bewoners.

Berichten uit Indonesia

door Fons Bogaartz, osc.

21 September: een vrije dag vanwege het *Islamic New Year*. Vandaag houden we de jaarlijkse bijeenkomst van "**Mitra Indonesia**", dit keer in Bandung, in de aula van de Laurentius parochie. ("Mitra", zeg maar echtparen die echt bevriend zijn met de kruisheren hier). Dus, wat mij betreft,

vlakbij huis. Maar dat heeft ook zijn consequenties. Je moet voor alles zorgen. Echt waar? Nee, het eten wordt altijd door de Mitra's meegebracht; steeds een menu dat bestaat uit verrassingen. De dag zag er als volgt uit: om 09.00 uur verzamelen. (Twee Mitra-groepen; de een uit Bandung, de an-

der uit Jakarta; bij elkaar ongeveer 40 mensen). Snack, bijpraten. Een ander groepje bereidt de eucharistie voor, welke daarna geleid wordt door provinciaal Basilius Hendra, met mij als concelebrant omdat ik moderator ben van de Mitra Indonesia. Tijdens die viering legden de Mitra's een soort trouwbelofte af welke 3 jaar bindend is. Na die viering gaf de provinciaal een reflectie over de Regel en Constituties van de Kruisheren via een power point presentatie. Daarna vraag en antwoord. En toen.... *ramah tamah* (gezellig samen eten), foto's maken en een ieder ging weer naar huis. Het was toen tegen 14.30 uur. Goeie bijeenkomst geweest, op z'n minst omdat de twee groepen nu voor het eerst compleet bij elkaar waren en samen hun trouwbelofte hebben gedaan.

25 September: bijeenkomst van **F(ire) Y(outh) C(ommunity)**; een jongeren beweging die hier in de Laurentius parochie goed loopt. De spiritualiteit van FYC is die van de charismatiek, aangepast aan de sfeer waar jongeren nu in leven. Dus o.a. behoorlijk luidruchtige muziek, een omgekeerd tonnetje als *tam-tam*, welluidende gitaren etc. De meesten van hen zijn studenten. Ze gaan geen enkel thema uit de weg. Dit keer werd ik uitgenodigd om te praten over de merkwaardige man die Tobias begeleidde op zijn wegen, Azarias, die naderhand een engel van God bleek te zijn, Rafael. "Bestaan er wel echt engelen?", was natuurlijk een van de vragen. "Heeft Maria wel echt een engel gezien?" "Waar is mijn engel dan?"

26 September: De pastores van Dekenaat West-Bandung gaan 3 dagen de deur uit om te relaxen. Bestemming Cipanas, dichtbij Bogor. Een villa met vele kamers en zwembad was hun plekje. Rokers en niet rokers onder een dak... Dat is

niet altijd gemakkelijk te regelen, heb ik begrepen.

27 September: De periode van de mystagogie voor degenen die 10 augustus zijn gedoopt wordt nu afgesloten met een dankdienst en de overhandiging van de doopacte. Daarna... eten natuurlijk... *ramah tamah!!* Die mystagogietijd bestaat uit 6 bijeenkomsten waarin het omgaan met, en het gebruik van de Bijbel wordt uitgelegd, het vormen van kleine gemeenschappen wordt aangeprezen (meedoen in de wijk, met koor, ouderen- en ziekenbezoek, helpen in het gezondheidscentrum etc.), je houding tegenover de andere godsdiensten om je heen, in het bijzonder de Islam, en dergelijke.

2-4 Oktober: studiedagen voor alle priesters en diakens van het bisdom in een hotel in Lembang. Allemaal onder één dak. Dat wil zeggen: er is nog een tweede golf van 4 tot 6 oktober anders werd de groep te groot. Hoofdthema: Het gezin. Verschillende echtparen vertelden hier aan ons hun ervaringen, hoop en verlangens, hun teleurstellingen ook ten aanzien van de Kerk.

9 Oktober: Verjaardag van prior **Samong** in ons klooster in de Jalan Sultan Agung. Hij was overigens buiten de stad. Hier ontmoette ik ook onze nestor Romo Augustinus **Gani**. Nog altijd "Indonesisch welvaren". Hij heeft intussen een aardige sikje weten te ontwikkelen welke richting baard gaat. We wachten maar af. **Toon** Rutten en **Rob** Stigter maken het uitstekend. Helaas kan **Rob** niet meer zo uitbundig piano spelen als vroeger. Vele noten hoort hij niet meer. Ongeveer een octaaf is uitgevallen. En dan weet je natuurlijk niet meer of Chopin glimlacht of zijn oren dichtdoet bij het spelen van zijn polonaises. **Rob** is een tien dagen op stap geweest met de twee Congolese confraters, richting Cirebon en

Cigugur. Zij komen hier om te studeren. De taal zijn ze al aardig machtig. Nu nog een plaats veroveren als buitenlandse student op de universiteit. Dat gaat blijkbaar niet zomaar. Confrater **Djoko**, ook wonende in ons klooster in de Jalan Sultan Agung, maakt het niet goed. Hij is inmiddels opgenomen in het ziekenhuis. Broodmager; erg afwezig, lege ogen. Toch pakte hij ineens mijn hand vast toen ik met hem probeerde te bidden. **Toon** doet getrouw zijn rondes in het ziekenhuis. Zijn naam wordt altijd genoemd als ik daar een parochiaan bezoek. Ook geeft hij les in het rozenkransmaken aan vrijwilligers/sters. Helaas kan hij niet meer genieten van een van zijn oude hobby's: biljarten. Elke dag komt hij tiggeren langs de groene tafel, maar... zijn ene oog ziet geen bal... u begrijpt me...

10 Oktober: In de grote aula van het St.Borromeus ziekenhuis herdenken we dat 100 jaar geleden de eerste Zusters van "Onder de Bogen" in Indonesia aankwamen. Mgr. Anton osc en meerdere concelebranten leidden de mis. Daarna hield een van de leden van de raad van de provincie CB een lang verhaal over de geschiedenis van de zusters CB (zusters van "**Carolus Borromeus**", worden ze hier genoemd). De bisschop prees en dankte hen voor het vele uitstekende werk dat ze verrichten. Een vertegenwoordigster van de ziekenhuisstichting roemde de grote verdiensten van de CB Zusters voor het ziekenhuis. Daarna... *ramah tamah*, eten, en werd er muziek en dans uitgevoerd. Ook werd een toneelstukje opgevoerd, min of meer een persiflage op het ziekzijn en de verzorging in het ziekenhuis, was mijn indruk. Ik kon namelijk bijna niet verstaan wat ze zeiden. Ik denk dat CB een van de grootste congregaties is in Indonesia. Hun moederhuis staat in Maastricht, "Onder de Bogen". De zusters

verrichten uitstekend werk vooral op het gebied van onderwijs en ziekenverzorging. Bedankt!

1 November: Op Allerheiligen heb ik van een van de leden van Mitra een compact bestand ontvangen met de tekst van een gebedenboekje voor de leden van de Mitra. Het is een vertaling van het bidboekje dat Bob Rossi osc heeft samengesteld voor de "Companions" osc in de States... Mede dank zij dit bid-boekje worden onze Mitra's straks ook leden van die Allerheiligenclub. Zeker weten! De vertaling moet ik nakijken, geholpen door talloze aanhalingen uit onze Constituties en de Regel van Augustinus waarvan de Indonesische tekst natuurlijk al bestaat. We hopen dat straks in Januari 2018 het bid-boekje kan verschijnen. Met dank natuurlijk aan Bob Rossi osc die maanden geleden zijn toestemming gaf voor de vertaling van zijn werk.

2 November: Samen met de confraters in Pratista en de novicen daar houden de Mitra's een **gedenkdienst op ons kerkhof** achter het klooster in Pratista. Een korte dienst geleid door Prior **Agung**. Daarna gezamenlijk het avondofficie gebeden in de St.Helena kapel, en toen... *ramah tamah*, eten en bijpraten. Er zijn op dit kerkhof al vele confraters begraven. Ik ken ze bijna allemaal persoonlijk. Ik ben bij elk

graf even blijven staan en heb er wat bloemen gestrooid. Wat me erg opviel is dat de meesten jong gestorven zijn. Jong, dat wil zeggen, hun leeftijd was pas rond de zestig. Jong toch? Een uitschieter is natuurlijk mijn klasgenoot Henk Keesom, die was pas 39 jaar toen hij stierf. Ook op zijn graf heb ik een bloemetje gestrooid, eraan denkend hoe triest zijn dood was. Hij had net zijn vader en zusje opgehaald van het vliegveld in Jakarta. Ze logeerden een nacht bij de zusters om de volgende

morgen naar Bandung te vertrekken. Ze waren net allemaal naar bed toen Henk een hartaanval kreeg en ter plekke overleed... Wat een droefheid voor die oude man, die een paar weken tevoren zijn vrouw had begraven na haar 7 jaar verzorgd te hebben in zijn huis... en voor die zus die pas haar moeder was kwijtgeraakt... en voor ons in Bandung... Pal voor het kerkhof is een soort gedenkmuur gebouwd met de foto's van de meesten overledenen.

Uit het fotoarchief van de Europese provincie (33)

door Roger Janssen o.s.c.

Broeders in Maaseik in 1956

Op een foto uit 1956 van de broeders in het kruisherenklooster van Maaseik herkent men van links naar rechts: Frans van der Zanden, Theobald Verbruggen, Aloysius Verhoeven, Timetheus Timmers, Hein van Doren, Wim van Lamoen, Johan Stammen, Willy Sondag en Nico van der Meer.

Frans van der Zanden (1907-2002) deed solemnele professie in St. Agatha op 21 december 1930. Van 1927 tot 1933 was hij conventualis in Maaseik en van 1933 tot 1947 conventualis in Neeritter. Hij was onafgebroken conventualis in Maaseik van 1947 tot aan zijn dood in 2002. Van 15 mei 1947 tot 18 juni 1977 was hij koster van de Kruisherkerk.

Theobald Verbruggen (1936-2016) was broeder in Hannut van 1953 tot 1955, in Maaseik van 1955 tot 1962 en in Denderleeuw van 1962 tot 1967. In 1967 vertrok hij als missionaris naar Brazilië. Hij werd in Juiz de Fora op 16 maart 1982 tot priester gewijd. De laatste jaren nam hij afstand van de veranderende omstandigheden bij de kruisheren en ging

hij zijn eigen weg. Wel kwam hij nog geregeld op bezoek bij de kruisheren en toonde zijn belangstelling.

Aloysius Verhoeven (1910-1996) deed solemnele professie in Maaseik op 9 september 1935. Van 9 september 1932 tot september 1933 was hij conventualis in Neeritter. Hij was onafgebroken conventualis in Maaseik van 1933 tot aan zijn dood in 1996. Broeder Aloysius was technisch zeer onderlegd en was werkplaatsleider op het college.

Timotheus Timmers (1926-2012) deed solemnele professie in Maaseik op 28 augustus 1958. Hij was conventualis in St. Agatha van 28 augustus 1952 tot december 1952. Hij was onafgebroken conventualis in Maaseik van 1952 tot aan zijn dood in 2012. Tim was gedurende vele jaren portier van het klooster en het college.

Hein van Doren (1894-1976) deed solemnele professie in Maaseik op 28 maart 1926. Hij was conventualis in St. Agatha van 1923 tot 1925 en was onafgebroken conventualis in Maaseik van 1926 tot aan zijn dood. Van 1926 tot 1952 was hij portier van het klooster en van het college.

Wim van Lamoen (1915-1994) deed solemnele professie in Achel op 20 september 1942. Hij was broeder in Achel (1936-1946), Maaseik (1946-1969) en Uden (1969-1994). In Maaseik was hij werkzaam in de keuken, in Uden in de wasserij.

Johan Stammen (1933-2008) deed solemnele professie in Diest op 16 maart 1958. Hij was broeder in St. Agatha (1952-1956), Maaseik (1956-1957), Diest (1957-1968), Denderleeuw (1968-1993) en Diest (1993-2008).

Willy Sondag (1925-1995) deed solemnele professie in Maaseik op 21 maart 1951. Hij was broeder in St. Agatha (1945), Zoeterwoude (1945-1947), Maaseik (1947-september 1956), Hees (september 1956-1957), Neeritter (1957-1962), Amersfoort (1962-1983) en Uden (1983-1995)

Nico van der Meer (1931-heden) deed solemnele professie in Zoeterwoude op 3 maart 1956. Hij was conventualis in St. Agatha van maart 1949 tot september 1950. Hij is onafgebroken broeder in Maaseik van september 1950 tot op heden. Bij zijn aankomst in Maaseik vanuit St. Agatha werd hij aangesteld als tuinman.

Colofon

Bulletin van de Europese provincie van de Kruisheren (OSC).
Redactie-adres: Kloosterlaan 26, 5435 XD Sint Agatha, Nederland. E-mail: bulletin@kruisheren.eu
Bulletin is een informatie- en opinieblad; iedere auteur is verantwoordelijk voor de inhoud van zijn artikel.
Verschijnt 10 maal per jaar (niet in juli en augustus); Sluitingsdatum kopij: de 15^e van de maand.
Redactie: Willy De Bolle, Koos van Etten, Harold van Lent. Website: www.kruisheren.eu

